

An alternative teaching tool: Creative comics

Mehmet Şentürk *

¹ Kilisli Muallim Rifat Faculty of Education, Kilis 7 Aralık University, Kilis, Türkiye

Article Info

Submitted: 20.11.2024

Accepted: 30.12.2024

Published Online: 30.12.2024

Keywords

Creative comics

Educational comics

Creative writing

DOI

*Corresponding Author:

Mehmet Şentürk

E-mail: senturk@kilis.edu.tr

License

This article is under the

Creative Commons Attribution-

NonCommercial-NoDerivatives

4.0 International License

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Abstract

In order for educational activities to be more effective, teachers use various teaching tools in the teaching process. This situation puts the stakeholders of education in search of various teaching tools to increase the efficiency of educational activities. One of the teaching tools that this search has revealed is the creative comic. The aim of this study is to discuss and introduce creative comics with their general characteristics. The current study is a review type of research. By examining the studies on comics in the existing literature, the characteristics of creative comics were revealed.

Creative comics attention as an effective alternative teaching tool for educational activities with four different uses. Creative comics can be used on the basis of completing the unfinished script, changing the existing script, writing a script for unscripted drawings, and adding facial expressions that reflect emotions.

Creative comics, which represent the combination of comics and creative writing, have many positive effects on educational processes. At the beginning of these positive effects are to make students active, to create a fun lesson environment, to attract attention, to facilitate teaching and understanding, to increase retention, to develop imagination and empathy. As a result, in this study, it has been revealed that creative comics are an alternative teaching tool that can be used for educational purposes.

Considering the theoretical framework of the creative comics put forward in this study, the use of artificial intelligence tools to create creative raw novels that can be used for educational purposes will make significant contributions to the research and the field.

To cite this article:

Şentürk, M. (2024). An alternative teaching tool: Creative comics. *International Journal of Educational and Artificial Intelligence*, 1(1), 59-74.

1. INTRODUCTION

Education is an effective tool for individuals to have the characteristics that can meet the needs of the age they live in (Tıkman, 2021). Teachers also have an important responsibility in providing individuals with the characteristics they will need in social life (Şimşek et al., 2017). In line with this responsibility, teachers are obliged to determine the most appropriate methods and materials to use in their lessons (Bayrakçeken, Doğan & Doymuş, 2015). Preparing teaching materials in order to carry out educational activities in accordance with today's understanding of education also increases the responsibility of teachers.

Comics have been used as an effective teaching material in educational activities for many years. However, in recent years, comics have been making a place for themselves in learning-teaching processes with a different way of using them. This new form as a creative comic represents the combination of comics, a literary art form, with creative writing, which is a form of writing (Şentürk & Topkaya, 2020; Senturk, 2023). This merger combines the strengths of comics and creative writing into one teaching material. Creative comics consist of two basic components. These are comics and creative writing. Comics, which are considered as a type of art, are based on the support of a picture created through lines with a story (Alsaç, 1994). Drawings supported by writing turn into a narrative tool. Platin (1985) emphasizes this aspect of the comics and expresses the comics as a form of narration created by pictures that integrate and create continuity under a certain theme. Inge (1997) also sees the comics as a narrative in which the text is blended in a balanced way with the perception of visual and movement, and the dialogues are shown with speech bubbles.

In simple terms, a comics is a visual with a written narrative blended with humor. This merger has taken on a new form by expanding the boundaries of painting and writing. On the basis of this form, it has an artistic infrastructure. However, over time, comics overflowed from the field of art and turned into a teaching material (Senturk, 2022). Leaving artistic concerns behind and finding a place in the field of education, comics are referred to as educational comics. Educational comics are designed for educational purposes and primarily aim to support teaching. The combination of visuals and text in educational comics can alter students' perspectives on their learning processes (Astuti et al., 2014). Educational comics; It is an effective teaching tool in skills education, on the facilitation and permanence of learning, and in increasing student motivation and active participation in the lesson (Akanca, 2020; Çiçek Şentürk & Selvi, 2024; İlhan & Oruç, 2019; İlhan & Shin, 2024; McNicol, 2017; Şentürk & Şimşek, 2021; Şentürk and Şimşek, 2022; Topkaya & Yılar, 2015; Yildirim, 2016). Şentürk and Şimşek (2021) explain the effect of comics on the speed of learning with a remote control metaphor. This phrase emphasizes the aspect of comics that appeals to individual learning speed. In addition to all these, educational comics support a fun learning environment with their humorous structure. Considering such features of educational comics, it can be said that the effect of comics goes beyond the frames drawn and positively affects the learning-teaching processes. In this respect, it is possible to state that educational comics have a wider impact area than the characters created with unique costumes and superpowers identified with comics on paper with a script (Şentürk, 2022a).

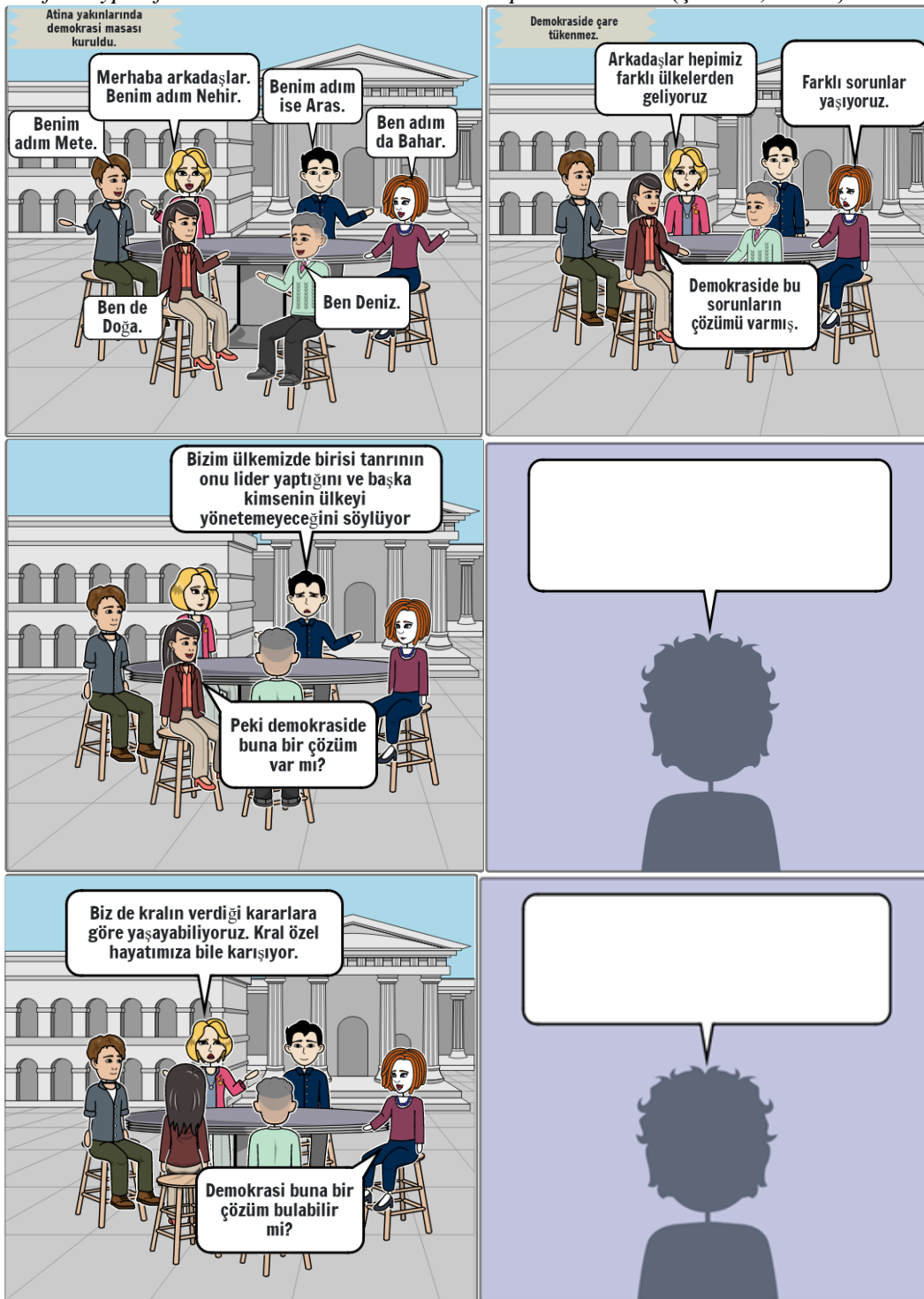
Creative writing refers to different types of original writings in which one can express in a unique way, as opposed to the objective transmission of information (Konuk, 2021). This type of writing requires people to create a new and original fiction by blending their impressions with their knowledge and imagination (Şahin, 2020). This fiction is based on the establishment of bonds that have not been established before, different and fluid relationships (Temizkan, 2010). Creative writing allows one to express one's thoughts freely (Susar Kırmızı, 2015). Such features of creative writing help people understand their inner world and express it freely (Yılmaz, 2013).

Orhon (2020) states that creative writing improves creativity and personality. Because creative writing starts with creative thinking (Şahin, 2020). In fact, creative thinking is among the basic requirements for creative writing (Yılmaz, 2013). Putting imaginative or existing texts into different patterns from a different perspective with the help of various activities (Yılmaz, 2013) shows the need for creative thinking skills in creative writing. In addition, creative writing activities also improve creative thinking skills (Şentürk, 2022a). Creative writing activities encourage students to stimulate their thinking and imagination on the determined topic with active participation in a fun learning process (Göçen, 2018; Susar Red, 2008). In creative writing, the focus is not on written expression with correct grammar. In creative writing, the focus is on effectively putting feelings and thoughts on paper (Orhon, 2020).

Creative comics combine the ability of comics to convey both visual and written messages, and creative writing allows one to express one's feelings and thoughts freely. When the literature is examined, it is seen that creative comics can be integrated into teaching processes in four different ways (Şentürk, 2022a; Şentürk, 2022b; Şentürk & Çiçek Şentürk, 2023).

In creative comics, it is aimed to reveal the knowledge, feelings, thoughts and values of the students on a subject with the first use (Figure 1), where the script is cut at some point or gaps are left in the script. Students fill in the gaps left in the creative comics in line with their own knowledge, feelings, thoughts and values. Thus, teachers can get an idea about their students' knowledge levels, feelings and thoughts on that subject.

Figure 1. *The first type of creative comics in which the script is continued* (Şentürk, 2022b).

In the second type of use (Figure 2), it is expected that some or all of the script of the creative comics will be changed. The teacher places incorrect information or examples of misbehavior at certain points in the scenario.

Students are asked to identify and replace them. With this type of use, creative comics can be effective in determining the learning levels of students. Misconceptions or misinformation that students have can be detected. An idea can be obtained about how students will behave in a situation example.

Figure 2. The second type is creative comics in which the script is changed (Şentürk, 2022a).

The third use of the creative comics (Figure 3) is similar to mute maps. In such creative comics, the visual backdrop and characters are created. Speech bubbles are added for characters. However, these bubbles are left hollow. This use requires students to create a script for the creative comics. Students interpret the visual parts of the creative comics with their own knowledge, feelings and thoughts and write dialogues for the characters within the framework of the subject of the course.

Figure 3. *The third type of creative comics for which a script is written* (Şentürk & Çiçek Şentürk, 2023).

In the fourth use of the creative comics (Figure 4), the script is created and the characters are illustrated. However, the facial expressions of the characters are deleted. According to the plot in the creative comic, students draw the emotions of the characters (such as happy, sad, angry, surprised) in a way that reflects their facial expressions. With this usage, it aims to reveal students' feelings towards a certain event. This type of use is especially effective for affective learning.

Figure 4. The fourth type of comics in which facial expressions are drawn

The main feature that distinguishes creative comics from educational comics is that creative comics allow people to transfer their own feelings and thoughts to the comic. Students are able to shape creative comics in line with their knowledge, attitudes, values and thoughts. This makes the creative comics an interactive teaching material.

2. CONCLUSION

The stakeholders of education are constantly in search of more efficient educational processes. This search mediates the discovery of many methods, techniques or materials that will have a positive impact on educational processes. Creative comics are one of them.

Creative comics offer powerful alternatives to teachers with four different uses. Creative comics, which combine the power of comics and creative writing on educational processes, turn into an effective teaching tool. Since creative comics are an interactive teaching tool, the use of this genre in educational activities can ensure that students participate more actively in the course process. Students can participate in the lesson with a higher motivation in a more enjoyable classroom environment. Creative comics develop students' empathy and imagination and create opportunities for more permanent learning. Creative comics also make it easier to learn because they have a simple and plain written expression and support this expression with visuals.

In addition to these positive features, the fact that preparing and using creative comics requires education and the use of creative comics in the classroom is time-consuming can be shown among the main limitations of this teaching material. However, creative comics require experience and time to prepare. For this limitation of creative comics, it is recommended to reproduce creative comics prepared in digital environments and use them repeatedly in different classes and in different years. By taking into account the theoretical framework of creative comics presented in this study, artificial intelligence-supported creative comics that can be used for educational purposes can be created. Artificial intelligence-supported creative comics will make significant contributions to the research and the field.

Conflict of Interest and Ethical Statement

The author does not declare any conflict of interest. This study complies with research and publication ethics. The scientific and legal responsibility of the articles published in IJEDAI belongs to the author(s).

Author Contribution Statement

Since the study was a single author, all parts of the study were undertaken by the author of the study.

REFERENCES

- Akanca, N. (2020). An alternative teaching tool in science education: educational comics. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 7(4), 1550-1570. <http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/1063>
- Alsaç, Ü. (1994). *Türkiye'de karikatür, çizgi roman ve çizgi film [Cartoons, comics and cartoons in Turkey]*. İletişim.
- Astuti, T. M. P., Kismini, E. & Prasetyo, K. B. (2014). The socialization model of national character education for students in elementary school through comic. *Jurnal Komunitas*, 6(2), 260-270. <https://doi.org/10.15294/komunitas.v6i2.3305>
- Bayrakçeken, S., Doğan, A., & Doymuş, K. (2015). *İşbirlikli öğrenme modeli ve uygulaması*. Pegem Akademi.
- Çiçek Şentürk, Ö., & Selvi, M. (2024). Argumentation-supported educational comics as a teaching tool for environmental education. *Environmental Education Research*, 30(2), 170-189. <https://doi.org/10.1080/13504622.2023.2227357>
- Göçen, G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin yazmaya yönelik yeterlilik algısına, tutumuna ve yaratıcı [Classroom teachers' perception of competence towards writing, attitude and creative]. *Journal of Turkish Studies*, 13(27), 737-762.
- Inge, M. T. (1997). Çizgi romanlar. *Sanat Dünyamız*, 64.
- İlhan, G. O., & Oruç, Ş. (2019). Sosyal Bilgiler dersinde çizgi roman kullanımı: Teksas tarihi. *Eğitim ve Bilim*, 44(198), 327-341. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2019.7830>
- İlhan, G. O., & Şin, M. (2024). Reflections of "Use of comics in social studies education" Course: The opinion and experiences of teachers. *SANE Journal: Sequential Art Narrative in Education*, 2(8), Article 2. <https://digitalcommons.unl.edu/sane/vol2/iss8/2>
- Konuk, S. (2021). Ana dili olarak Türkçe eğitimindeki yaratıcı yazma tezlerine analitik bir bakış: Kapsam belirleme incelemesi [An analytical analysis of theses about creative writing in Turkish education as a native language: a scoping review]. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (22), 706-733. <https://doi.org/10.29000/rumelide.899223>

- Kırmızı, F. S. (2015). The effect of creative drama and creative writing activities on creative writing achievement. *Education and Science*, 40(181), 93-115. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2015.4552>
- McNicol, S. (2017). The potential of educational comics as a health information medium. *Health Information & Libraries Journal*, 34(1), 20-31. <https://doi.org/10.1111/hir.12145>
- Orhon, G. (2020). *Yine yazı yazıyoruz* (6th ed.). Pegem Akademi Publication.
- Platin, A. (1985). Tek resimden dizi resme geçiş. *Gösteri*, 61.
- Senturk, M. (2023). Social studies pre-service teachers' educational comics experience for disaster education. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*, 5(1), 153-166. <https://doi.org/10.46328/ijonSES.511>
- Senturk, M., & Cicek Senturk, O. (2023). The social studies and science pre-service teachers' experiences of creative comics for environmental education. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 9(1), 109-123. <https://doi.org/10.46328/ijres.3080>
- Susar Kırmızı, F. (2008). A qualitative study on the evaluation of creative writing products with respect to certain criteria. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 41, 93-115.
- Şahin, A. (2020). Yaratıcı yazma. F. Susar Kırmızı (Ed.), *İlk ve ortaokullarda Türkçe öğretimi içinde* (pp. 267–306). Anı publication.
- Şentürk, M., & Topkaya, Y. (2020). Sosyal bilgilere özgü beceriler ve öğretimi. R. Turan ve H. Akdağ (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar IV içinde* (ss. 227-251). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Şentürk, M., & Şimşek, U. (2021). Educational Comics and educational cartoons as teaching material in the social studies course. *African Educational Research Journal*, 9(2), 515-525. <https://doi.org/10.30918/AERJ.92.21.073>
- Şentürk, M. (2022a). 21. yüzyıl becerileri eğitiminde yaratıcı çizgi roman. M. Şentürk, U. Şimşek ve Y. Topkaya (Ed.), *Yenilikçi yaklaşımlarla 21. yüzyıl becerileri eğitimi içinde* (ss.63-75). Vizetek Yayıncılık.
- Şentürk, M. (2022b). Sosyal bilgiler eğitiminde demokrasi, demokrasinin temel ilkeleri ve toplumsal yaşama etkilerine yönelik eğitim programı tasarısı. H. Bayram, S. Polat ve S. Safalı (Ed.), *Sosyal bilgiler dersine yönelik örnek eğitim programı tasarıları içinde* (ss. 221- 244). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Şentürk, M., & Şimşek, U. (2022). The effect of educational comics and educational cartoons on student attitude and motivation in social studies course. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 7(17), 378-413. <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.422>
- Şentürk, M., & Şimşek, U. (2023). Günümüz dünya sorunlarının sosyal bilgiler öğretmen adaylarının gözünden incelenmesi. *Educational Academic Research*, 48(1), 125-135. <https://doi.org/10.5152/AUJKKEF.2023.2284198>
- Şimşek, U., Tıkman, F., Yıldırım, E., & Şentürk, M. (2017). Sosyal bilgiler ve sınıf eğitimi öğretmen adaylarının gözünden vatandaşlık eğitimi: nitel bir çalışma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 913-925.
- Temizkan, M. (2010). Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi [Developing creative writing skills in turkish language education]. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 621–643.
- Tıkman, F. (2021). Sosyal bilgiler dersine yönelik disiplinlerarası bir toplu öğretim deseni tasarlama örneği. E. Kaya (Ed.), *Sosyal bilgiler dersi ve eğitiminin tasarımı içinde* (ss. 161-190). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Topkaya, Y., & M. B. Yılar. (2015). Eğitici çizgi romanlarla ilgili öğrenci görüşlerinin analizi [Analysis student views related toeducative comics]. *Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(6), 106–106.
- Yıldırım, E. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının eğitici çizgi romanlar hakkındaki görüşleri [Examining opinions of classroom teacher candidates on educational comics]. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), 52-70. <https://dergipark.org.tr/pub/kilissbd/issue/24637/260665>
- Yılmaz, Y. (2013). Yazma öğretimi. C. Yıldız (Ed.), *Yeni öğretim programına göre kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi içinde* (pp. 217–295). Pegem Akademi Yayıncılık.

Alternatif bir öğretim aracı: Yaratıcı çizgi roman

Mehmet Şentürk *

Kilisli Muallim Rifat Faculty of Education, Kilis 7 Aralık University, Kilis, Türkiye

Makale Bilgi

Gönderilme: 20.11.2024

Kabul : 30.12.2024

Çevrimiçi yayın: 30.12.2024

Anahtar Kelimeler

Yaratıcı çizgi roman

Eğitici çizgi roman

Yaratıcı yazma

DOI

*Sorumlu Yazar:

Mehmet Şentürk

E-mail: senturk@kilis.edu.tr

License

Creative Commons Attribution-

NonCommercial-NoDerivatives

4.0 International License

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

[es/by-nc-nd/4.0/](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Özet

Eğitim faaliyetlerinin daha etkili olabilmesi için öğretmenler öğretim süreci içerisinde çeşitli öğretim araçları kullanmaktadırlar. Bu durum eğitimin paydaşlarını eğitsel faaliyetlerin verimini artırmak için çeşitli öğretim aracı arayışı içerine sokmaktadır. Bu arayışın ortaya çıkardığı öğretim araçlarından biri de yaratıcı çizgi romandır. Bu çalışmanın amacı, yaratıcı çizgi romanları genel özellikleriyle ele almak ve tanıtmaktır. Mevcut çalışma derleme türünde bir araştırmadır. Mevcut literatürdeki çizgi romanlara yönelik çalışmalar incelenerek yaratıcı çizgi romanın özellikleri ortaya çıkarılmıştır.

Yaratıcı çizgi romanlar dört farklı kullanım şekliyle eğitsel faaliyetler için etkili bir alternatif öğretim aracı olarak dikkat çekmektedir. Yaratıcı çizgi romanlar yarım kalan senaryonun tamamlanması, mevcut senaryonun değiştirilmesi, senaryosuz çizimlere senaryo yazılması, duyguları yansıtan yüz ifadeleri eklenmesi esasına dayalı şekilde kullanılabilir.

Çizgi roman ve yaratıcı yazmanın birleşimini temsil eden yaratıcı çizgi roman, eğitsel süreçler üzerinde birçok olumlu etki oluşturmaktadır. Bu olumlu etkilerin başında öğrencileri aktif kılma, eğlenceli bir ders ortamı oluşturma, dikkat çekme, öğretimi ve anlamayı kolaylaştırma ve kalıcılığı artırma, hayal gücünü ve empatiyi geliştirme gelmektedir. Sonuç olarak bu çalışmada yaratıcı çizgi romanların eğitsel amaçlarla kullanılabilir alternatif bir öğretim aracı olduğu ortaya konulmuştur.

Bu çalışmada ortaya konulan yaratıcı çizgi romanların kuramsal çerçevesi düşünülerek, eğitsel amaçlarla kullanılabilir yaratıcı çizgi roman oluşturmaya yönelik yapay zeka araçlarının kullanımıyla, yapılacak araştırmalara ve alana önemli katkılar sağlayacaktır.

To cite this article:

Şentürk, M. (2024). An alternative teaching tool: Creative comics. *International Journal of Educational and Artificial Intelligence*, 1(1), 59-74.

1. GİRİŞ

Bireylerin yaşadıkları çağın gereksinimlerine cevap verebilecek özelliklere sahip olmasında eğitim etkili bir araçtır (Tıkman, 2021). Bireylerin toplumsal yaşamda ihtiyaç duyacakları özelliklerin onlara kazandırılmasında da öğretmenler önemli bir sorumluluk yüklenmektedir (Şimşek vd., 2017). Öğretmenler bu sorumluluk doğrultusunda derslerinde kullanacakları en uygun yöntem ve materyalleri belirlemekle yükümlüdür (Bayrakçı vd., 2015). Günümüz eğitim anlayışına uygun eğitsel faaliyetler sürdürmek için öğretim materyali hazırlamak da öğretmenlerin sorumluluğunu artırmaktadır.

Çizgi romanlar uzun yıllardır eğitsel faaliyetlerde etkili bir öğretim materyali olarak kullanılmıştır. Bununla birlikte çizgi roman son yıllarda öğrenme-öğretme süreçlerinde farklı bir kullanım şekliyle daha kendine yer açmaktadır: Yaratıcı çizgi roman. Bu yeni form, edebi bir sanat türü olan çizgi romanın bir yazma biçimi olan yaratıcı yazma ile birleşimini temsil etmektedir (Şentürk & Topkaya, 2020; Şentürk, 2023). Bu birleşme çizgi romanın ve yaratıcı yazmanın güçlü yönlerini bir öğretim materyali üzerinde toplamaktadır. Yaratıcı çizgi roman iki temel bileşenden oluşmaktadır. Bunlar çizgi roman ve yaratıcı yazmadır. Bir sanat türü olarak kabul edilen çizgi romanlar, çizgiler aracılığıyla oluşturulan bir resmin bir öyküyle desteklenmesi temelinde dayanır (Alsaç, 1994). Yazıyla desteklenen çizimler bir anlatım aracına dönüşür. Platin (1985) çizgi romanın bu yönünü vurgulayarak çizgi romanı, belirli bir tema altında bütünleşen ve süreklilik oluşturan resimlerle oluşturulan bir anlatım biçimi olarak ifade etmektedir. Inge (1997) de çizgi romanı metnin, görsel ve hareket algısı ile dengeli bir şekilde harmanlandığı ve diyalogların konuşma balonlarıyla gösterildiği bir anlatı olarak görmektedir.

Basit bir anlatımla çizgi roman, yazılı anlatıma sahip bir görselin mizahla harmanlanmış şeklidir. Bu birleşme resmin ve yazının sınırlarını genişleterek yeni bir forma bürünmüştür. Bu form temelinde sanatsal bir alt yapı barındırmaktadır. Ancak zamanla çizgi roman sanat alanından taşmış ve bir öğretim materyaline dönüşmüştür (Şentürk, 2022a). Sanatsal kaygıları arkada bırakıp eğitim alanında kendine yer bulan çizgi romanlar, eğitici çizgi roman olarak ifade edilmektedir. Eğitici çizgi romanlar, eğitsel amaçlar için tasarlanır ve temelde öğretimi desteklemeyi amaçlarlar. Eğitici çizgi romanların görsel ve metni buluşturması, öğrencilerin öğrenme süreçlerine ilişkin bakış açılarını değiştirebilir (Astuti et al., 2014). Eğitici çizgi romanlar; beceri eğitiminde, öğrenmelerin kolaylaşması ve kalıcılığı üzerinde, öğrenci motivasyonunun ve derse aktif katılımının artırılmasında etkili bir öğretim aracıdır (Akanca, 2020; Çiçek Şentürk & Selvi, 2024; İlhan & Oruç, 2019; İlhan & Şin, 2024; McNicol, 2017; Şentürk & Şimşek, 2021; Şentürk & Şimşek, 2022; Topkaya & Yılar, 2015; Yıldırım, 2016). Şentürk ve Şimşek (2021) çizgi romanların öğrenme hızı üzerindeki etkisini bir uzaktan kumanda metaforu ile açıklamaktadır. Bu ifade çizgi romanların bireysel öğrenme hızına hitap eden yönünü ön plana çıkarmaktadır. Tüm bunların yanında eğitici çizgi romanlar, taşıdıkları mizahi yapı ile eğlenceli bir öğrenme ortamını desteklemektedir. Eğitici çizgi romanların bu gibi özellikleri düşünüldüğünde çizgi romanların etkisinin çizim yapılan karelerin dışına taşıdığı ve öğrenme-öğretme süreçlerine olumlu etkilediği söylenebilir. Bu yönüyle eğitici çizgi romanların, çizgi romanla özdeşleşen kendine has kostüm ve süper güçlerle yaratılan karakterlerin bir senaryoyla birlikte kâğıt üzerine resmedilmesinden daha geniş etki alanına sahip olduğunu ifade etmek mümkündür (Şentürk, 2022a).

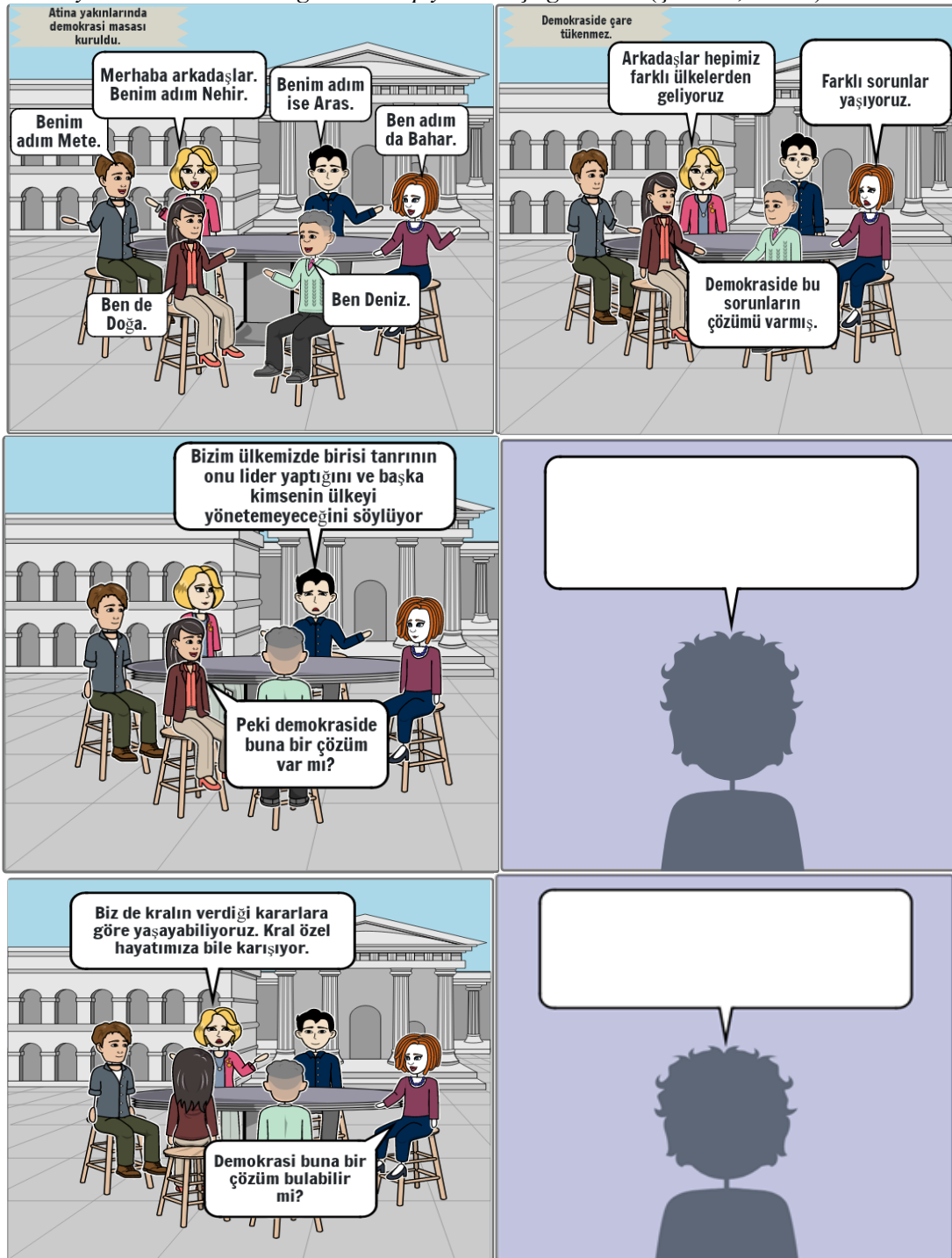
Yaratıcı yazma, bir bilginin nesne bir şekilde iletilmesinin aksine kişinin kendine özgü bir şekilde anlatım gerçekleştirebildiği farklı türde orijinal yazıları ifade eder (Konuk, 2021). Bu yazma türü kişilerin izlenimlerini, bilgi birikimi ve hayal dünyasıyla harmanlayıp yeni ve özgün bir kurgu oluşturmasını gerektirir (Şahin, 2020). Bu kurgu, daha önce kurulmamış bağlar, farklı ve akıcı ilişkiler kurulmasına dayanır (Temizkan, 2010). Yaratıcı yazma kişinin düşüncesini özgürce ifade etmesine olanak tanır (Susar Kırmızı, 2015). Yaratıcı yazmanın bu gibi özellikleri kişilerin iç dünyalarını anlamalarına ve özgürce ifade etmelerine yardımcı olur (Yılmaz, 2013).

Orhon (2020) yaratıcı yazmanın yaratıcılığı ve kişiliği geliştirdiğini ifade eder. Çünkü yaratıcı yazma, yaratıcı düşünmeyle başlar (Şahin, 2020). Hatta yaratıcı düşünme yaratıcı yazma için temel gereklilikler arasındadır. Hayal gücüyle oluşturulan veya mevcut metinlerin çeşitli etkinlikler yardımıyla farklı bir bakış açısıyla farklı kalıplara sokulması (Yılmaz, 2013) yaratıcı yazmada yaratıcı düşünme becerisine duyulan ihtiyacı göstermektedir. Bununla birlikte yaratıcı yazma etkinlikleri de yaratıcı düşünme becerisini geliştirmektedir (Şentürk, 2022a). Yaratıcı yazma etkinlikleri, öğrencilerin eğlenceli bir öğrenme süreci içerisinde aktif bir katılımı belirlenen konu üzerine düşünme ve hayal gücünü harekete geçirmesini teşvik eder (Göçen, 2018;

Susar Kırmızı, 2008). Yaratıcı yazmada odak, doğru dilbilgisi ile yazılı anlatım değildir. Yaratıcı yazmada duygu ve düşüncelerin etkili biçimde kâğıda dökülmesine odaklanılır (Orhon, 2020).

Yaratıcı çizgi roman, çizgi romanların hem görsel hem de yazılı mesaj iletme özelliğini, yaratıcı yazmanın da kişinin duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebilmesine imkân tanınmasını bir araya getirir. Literatür incelendiğinde yaratıcı çizgi romanların öğretim süreçlerine dört farklı şekilde entegre edilebileceği görülmektedir (Şentürk, 2022a; Şentürk, 2022b; Şentürk & Çiçek Şentürk, 2023). Yaratıcı çizgi romanda senaryonun bir noktada kesildiği ya da senaryoda boşluklar bırakılan ilk kullanım şekli (Görsel 1) ile öğrencilerin bir konudaki bilgi, duygu, düşünce ve değerlerinin ortaya çıkarılması amaçlanır. Öğrenciler yaratıcı çizgi romanda bırakılan boşlukları kendi bilgi, duygu, düşünce ve değerleri doğrultusunda tamamlarlar. Böylece öğretmenler öğrencilerinin o konuya dair bilgi düzeyleri, duygu ve düşünceleri hakkında fikir edinebilirler.

Görsel 1. Senaryonun devam ettirildiği birinci tip yaratıcı çizgi roman (Şentürk, 2022b).

İkinci kullanım şeklinde ise (Görsel 2) yaratıcı çizgi romanın senaryosunun bir kısmının ya da tümünün değiştirilmesi beklenir. Öğretmen, senaryoda belirli noktalara yanlış bilgiler ya da hatalı davranış örnekleri yerleştirir. Öğrencilerden bunların tespit edilmesi ve değiştirilmesi istenir. Bu kullanım şekliyle yaratıcı çizgi romanlar, öğrencilerin öğrenme düzeylerini tespit etmede etkili olabilirler. Öğrencilerin sahip oldukları kavram yanlışları veya yanlış bilgiler tespit edilebilir. Öğrencilerin bir durum örneğinde nasıl bir davranış sergileyecekleri hakkında fikir edinilebilir.

Görsel 2. Senaryonun değiştirildiği ikinci tip yaratıcı çizgi roman (Şentürk, 2022a).

Yaratıcı çizgi romanın üçüncü kullanım şekli (Görsel 3) dilsiz haritalara benzemektedir. Bu tür yaratıcı çizgi romanlarda görsel zemin ve karakterler oluşturulur. Karakterler için konuşma baloncukları eklenir. Ancak bu baloncukların içi boş bırakılır. Bu kullanım şekli, öğrencilerin yaratıcı çizgi roman için bir senaryo oluşturmasını gerektirir. Öğrenciler yaratıcı çizgi romanın görsel kısımlarını kendi bilgi, duygu ve düşünceleriyle yorumlayarak dersin konusu çerçevesinde karakterler için diyaloglar yazarlar.

Görsel 3. *Senaryo yazılan üçüncü tip yaratıcı çizgi roman (Şentürk & Çiçek Şentürk, 2023).*

Yaratıcı çizgi romanın dördüncü kullanım şeklinde (Görsel 4) senaryo oluşturulur, karakterler resmedilir. Ancak karakterlerin yüz ifadeleri silinmiş olur. Öğrenciler, yaratıcı çizgi romanda yer alan olay örgüsüne göre karakterlerin duygularını (mutlu, üzgün, kızgın, şaşırılmış gibi) yüz ifadesi ile yansıtmak üzere çizerler. Bu

kullanım şekli ile öğrencilerin belli bir olay karşısındaki duygularını açığa çıkarmayı amaçlar. Bu kullanım şekli özellikle duyuşsal öğrenmeler için etkilidir.

Görsel 4. *Yüz ifadelerinin çizildiği dördüncü tip çizgi roman*

Yaratıcı çizgi romanı eğitici çizgi romandan ayıran temel özellik, yaratıcı çizgi romanların kişinin kendi duygu ve düşüncelerini çizgi romana aktarmasına imkân vermesidir. Öğrenciler bilgileri, tutumları, değerleri ve düşünceleri doğrultusunda yaratıcı çizgi romanı şekillendirebilmektedir. Bu da yaratıcı çizgi romanı etkileşimli bir öğretim materyali yapmaktadır.

2. SONUÇ

Eğitimin paydaşları süregelen bir şekilde eğitsel süreçlerin daha verimli geçmesi için arayış içerisindeyler. Bu arayış eğitsel süreçler üzerinde olumlu etki oluşturacak birçok yöntem, teknik veya materyalin keşfedilmesine aracılık etmektedir. Yaratıcı çizgi romanlar da bunlardan biri olarak dikkat çekmektedir.

Yaratıcı çizgi romanlar dört farklı kullanım şekliyle öğretmenlere güçlü alternatifler sunmaktadır. Çizgi romanın ve yaratıcı yazmanın eğitsel süreçler üzerindeki gücünü birleştiren yaratıcı çizgi romanlar etkili bir öğretim aracına dönüşmektedir. Yaratıcı çizgi romanlar etkileşimli bir öğretim aracı olduğu için bu türün eğitsel faaliyetlerde kullanılması ile öğrencilerin ders sürecine daha aktif şekilde katılımı sağlanabilir. Öğrencilerin daha eğlenceli bir ders ortamında daha yüksek bir motivasyonla derse katılımı sağlanabilir. Yaratıcı çizgi romanlar öğrencilerin empati becerisini ve hayal gücünü geliştirir, daha kalıcı öğrenmeler için fırsat oluşturur. Yaratıcı çizgi romanlar basit ve sade yazılı anlatıma sahip olması ve bu anlatımı görselle desteklemesinden dolayı öğrenmeyi de kolaylaştırır. Bu olumlu özelliklerin yanında yaratıcı çizgi roman hazırlamanın ve bunları kullanmanın eğitim gerektirmesi, yaratıcı çizgi romanların sınıfta kullanımının zaman alıcı olması bu öğretim materyalinin temel sınırlılıkları arasında gösterilebilir. Bununla birlikte yaratıcı çizgi romanların hazırlanması tecrübe ve zaman gerektirir. Yaratıcı çizgi romanın bu sınırlılığı için dijital ortamlarda hazırlanan yaratıcı çizgi romanların çoğaltılarak farklı sınıflarda ve farklı yıllarda tekrar tekrar kullanılması önerilmektedir. Bu çalışmada ortaya konulan yaratıcı çizgi romanların kuramsal çerçevesi dikkate alınarak eğitsel amaçlarla kullanılabilir yapay zeka destekli yaratıcı çizgi romanlar oluşturulabilir. Yapay zeka destekli yaratıcı çizgi romanlar yapılacak araştırmalara ve alana önemli katkılar sağlayacaktır.

Çıkar Çatışması ve Etik Beyan

Yazar herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemektedir. Bu çalışma araştırma yayın etiğine uygundur. IJEDAI'de yayınlanan yazıların bilimsel ve yasal sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

Yazar Katkı Beyanı

Çalışma tek yazarlı olduğu için çalışmanın tüm bölümleri çalışmanın yazarı tarafından üstlenilmiştir.

REFERENCES

- Akanca, N. (2020). An alternative teaching tool in science education: educational comics. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 7(4), 1550-1570. <http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/1063>
- Alsaç, Ü. (1994). *Türkiye 'de karikatür, çizgi roman ve çizgi film*[Cartoons, comics and cartoons in Turkey]. İletişim.
- Astuti, T. M. P., Kismini, E., & Prasetyo, K. B. (2014). The socialization model of national character education for students in elementary school through comic. *Jurnal Komunitas*, 6(2), 260-270. <https://doi.org/10.15294/komunitas.v6i2.3305>
- Bayrakçeken, S., Doğan, A., & Doymuş, K. (2015). *İşbirlikli öğrenme modeli ve uygulaması*. Pegem Akademi.
- Çiçek Şentürk, Ö., & Selvi, M. (2024). Argumentation-supported educational comics as a teaching tool for environmental education. *Environmental Education Research*, 30(2), 170-189. <https://doi.org/10.1080/13504622.2023.2227357>
- Göçen, G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin yazmaya yönelik yeterlilik algısına, tutumuna ve yaratıcı[Classroom teachers' perception of competence towards writing, attitude and creative]. *Journal of Turkish Studies*, 13(27), 737-762.
- Inge, M. T. (1997). Çizgi romanlar. *Sanat Dünyamız*, 64.
- İlhan, G. O., & Oruç, Ş. (2019). Sosyal Bilgiler dersinde çizgi roman kullanımı: Teksas tarihi. *Eğitim ve Bilim*, 44(198), 327-341. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2019.7830>
- İlhan, G. O., & Şin, M. (2024). Reflections of "Use of comics in social studies education" Course: The opinion and experiences of teachers. *SANE Journal: Sequential Art Narrative in Education*, 2(8), Article 2. <https://digitalcommons.unl.edu/sane/vol2/iss8/2>

- Konuk, S. (2021). Ana dili olarak Türkçe eğitimindeki yaratıcı yazma tezlerine analitik bir bakış: Kapsam belirleme incelemesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (22), 706-733. <https://doi.org/10.29000/rumelide.899223>
- Kırmızı, F. S. (2015). The effect of creative drama and creative writing activities on creative writing achievement. *Education and Science*, 40(181), 93-115. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2015.4552>
- McNicol, S. (2017). The potential of educational comics as a health information medium. *Health Information & Libraries Journal*, 34(1), 20-31. <https://doi.org/10.1111/hir.12145>
- Orhon, G. (2020). *Yine yazı yazıyoruz* (6th ed.). Pegem Akademi Publication.
- Platin, A. (1985). Tek resimden dizi resme geçiş. *Gösteri*, 61.
- Sentürk, M. (2023). Social studies pre-service teachers' educational comics experience for disaster education. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*, 5(1), 153-166. <https://doi.org/10.46328/ijonSES.511>
- Sentürk, M., & Cicek Sentürk, O. (2023). The social studies and science pre-service teachers' experiences of creative comics for environmental education. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 9(1), 109-123. <https://doi.org/10.46328/ijres.3080>
- Susar Kırmızı, F. (2008). A qualitative study on the evaluation of creative writing products with respect to certain criteria. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 41, 93-115.
- Şahin, A. (2020). Yaratıcı yazma. F. Susar Kırmızı (Ed.), *İlk ve ortaokullarda Türkçe öğretimi* içinde (pp. 267-306). Anı publication.
- Şentürk, M., & Topkaya, Y. (2020). Sosyal bilgilere özgü beceriler ve öğretimi. R. Turan ve H. Akdağ (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar IV* içinde (ss. 227-251). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Şentürk, M., & Şimşek, U. (2021). Educational Comics and educational cartoons as teaching material in the social studies course. *African Educational Research Journal*, 9(2), 515-525. <https://doi.org/10.30918/AERJ.92.21.073>
- Şentürk, M. (2022a). 21. yüzyıl becerileri eğitiminde yaratıcı çizgi roman. M. Şentürk, U. Şimşek ve Y. Topkaya (Ed.), *Yenilikçi yaklaşımlarla 21. yüzyıl becerileri eğitimi* içinde (ss.63-75). Vizetek Yayıncılık.
- Şentürk, M. (2022b). Sosyal bilgiler eğitiminde demokrasi, demokrasinin temel ilkeleri ve toplumsal yaşama etkilerine yönelik eğitim programı tasarısı. H. Bayram, S. Polat ve S. Safalı (Ed.), *Sosyal bilgiler dersine yönelik örnek eğitim programı tasarıları* içinde (ss. 221- 244). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Şentürk, M., & Şimşek, U. (2022). The effect of educational comics and educational cartoons on student attitude and motivation in social studies course. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 7(17), 378-413. <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.422>
- Şentürk, M., & Şimşek, U. (2023). Günümüz dünya sorunlarının sosyal bilgiler öğretmen adaylarının gözünden incelenmesi. *Educational Academic Research*, 48(1), 125-135. <https://doi.org/10.5152/AUJKKEF.2023.2284198>
- Şimşek, U., Tıkman, F., Yıldırım, E., & Şentürk, M. (2017). Sosyal bilgiler ve sınıf eğitimi öğretmen adaylarının gözünden vatandaşlık eğitimi: nitel bir çalışma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 913-925.
- Temizkan, M. (2010). Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 621-643.
- Tıkman, F. (2021). Sosyal bilgiler dersine yönelik disiplinlerarası bir toplu öğretim deseni tasarlama örneği. E. Kaya (Ed.), *Sosyal bilgiler dersi ve eğitiminin tasarımı* içinde (ss. 161-190). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Topkaya, Y., & M. B. Yılar. (2015). Eğitici çizgi romanlarla ilgili öğrenci görüşlerinin analizi [Analysis student views related to educative comics]. *Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(6), 106-106.
- Yıldırım, E. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının eğitici çizgi romanlar hakkındaki görüşleri [Examining opinions of classroom teacher candidates on educational comics]. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), 52-70. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kilissbd/issue/24637/260665>
- Yılmaz, Y. (2013). Yazma öğretimi. C. Yıldız (Ed.), *Yeni öğretim programına göre kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi* içinde (pp. 217-295). Pegem Akademi Yayıncılık.